

Lærervejledning

Brug vandborde i Almas Intelligente Have til at undersøge hvordan is eller vand påvirker landskabet, når det smelter.

Der findes:

Tre vandborde, hvoraf der 1 er et stor vandbord, og 2 er mindre. Det store vandbord kan opdeles i to felter, med en indsatsmodul, så at to landskabe direkte kan sammenlignes.

Alle tre de vandbordekan indstilles til at stå på skrå, op til 30 graders hælding.

Der er et skab med sand og grus til formålet ved siden af vandbordeområdet.

Teoretisk forberedelse - istider og istidslandskaber

Hvornår var der istider i Danmark ?

Hvordan påvirker is landskaberne ?

Hvor i Danmark kan man finde istidslandskaber ?

Vejle kommune har lavet nogle fine videoer, som ligger på Youtube, om istider og de forskellige måder is har påvirket det danske landskab.

<https://www.youtube.com/@naturfriluftsliv-vejlekomm7819>

Modellandskaber i vandbordene

Dagen inden det praktiske forløb ved vandbordene skal du fryse vand i nogle poser, eller bønne. Evt kan man bruge regnvand, eller vand med noget sand eller jord i, så det vises hvordan ismasserne efterlod materiale i landskabet.

(OBS for skoleklasser der kommer udefra, har vi is her på skolen klar til jer).

Eleverne danner et landskab i vandbordene med sand og grus. Alt efter årgang og fordybelse man vil have i forløbet kan man opbygge det med forskellige lag jord, eller ej.

Skal det efterlignes istiderne fra det danske landskab skal man ikke stille vandbordene på skrå, eller ganske lidt. Snakker man om gletchere i bjergene, så skal det naturlig stå skrå.

Eleverne skal opleve hvad der sker når en ismasse udøver stort tryk på landskabet og når det bevæger sig fra nord til syd, ved at give tryk på ismassen og at skubbe den igennem det modellerede landskab.

Derefter skal der observeres hvad der sker når isen smelter.

Det store vandbord kan med fordel fordeles i to med en indsatsstykke for at sammenligne forskellige scenarios.

Fordybelse/Udvidelse

Forløbet kan udvides med at tage udgangspunkt i Søhøjlandets landskab.

Når eleverne kigger på kort over området, kan de observere nogle ting som er unikke for vores område. FX søerne, stejle bakker og højderyggen.

Kan eleverne finde nogle tegn på at landskabet er blevet påvirket af istiderne ?

Hjemmesiden her kan også hjælpe

<https://danskebjerg.dk/skabelsen1.htm>

<https://danskebjerg.dk/skabelsen2.htm>

<https://danskebjerg.dk/skabelsen3.htm>

<https://danskebjerg.dk/skabelsen4.htm>

<https://danskebjerg.dk/skabelsen5.htm>

<https://danskebjerg.dk/skabelsen6.htm>